

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben hához hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
Kéziratok nem adatnak vissza.
Hirdetések Árszabály szerint.

Élnitanítás.

A nép elfelejtett mégélni tudni. Ez a mai kor letagadhatatlan jellege, a legelszomorítóbb tény, melyet a népmítók a saját hasznukra, a nép kárára galádul aknáznak ki. Ez a népek, a nemzetek anyagi és erkölcsi pusztulásának baccilusa. Nem új jelenség; a történelemben megállapíthatjuk a korokat, melyekben egyes uépek nem tudnak élni. Ezen korok a népek és államaik pusztulásának kezdetei. Ma is, mint akkor is, a tulnyomó többség elfeledte a megélhetés tudását; a másik résznek nem adták meg az alkalmat, hogy a megélést megtanulja.

Nem mondom, hogy ma az egész világ népeire ráillik ezen igazság; de a magyarra igen. A német, az angol, Eszakamerika vegyüléknepe az élni tudás nagymesterei. A francia és sajnos a magyar is, a feledésnek a megsemmisüléshöz vezető lejtőjén haladnak. Adja Isten, hogy legyen erő, mely e lejtőn még idején megállítsa őket. Van ilyen erő.

Merő haladás, felvilágosodás vagyunk minden téren. Csupa anyaggá, anyagi természetté akarják gyurni az embereket. Művészet, irodalom, pozitív tudományok mind az anyagiságnak hódolnak. És különös, hogy az anyagfalás e korában, miként tetetik csuffá a természet törvényeit. A művészet és az irodalom az érzékiséget feszítik a természet törvényeinek gunyjaképen. A technikai haladás míg egyrészt az ember fizikai erejét zárja ki az össztermészet együttműködéséből, addig másrészt a tultermeléssel a szükségleteket növeli természetellenesen. Szóval, mikor az embert összhangba akarja hozni az anyagi természettel, a legelkeseredettebb ellenségek gyanánt állítja szembe egymással.

Nem akarok a mult idők elfogult magasztalója lenni. Hanem azért mégis visszatérek a multnak sötétségébe, mikor még tudtak élni. A szegény földműves egy-két holdján megtermett mindaz, ami az ember anyagi természetét kielégítette. Meg volt bőven a test tápláléka, a puha nyoszolya, rózsa viritott az ablak alatt, lilium illata keltett édes érzelmeket. Eletet, örömet nyújtott a természet; pedig az ember nem kotorászott a természet titkainak kincsestárában. A test anélkül is erős,

ép, a lélek anélkül is boldog volt. A természet nem kívánt mást a nyújtottakért csak az ember testi munkáját, a lélektől meg a mindenségben uralkodó összhangnak erkölcsi átérzését. Földműves, iparos, munkás tudott együtt dolgozni a természettel és tudott örülni a természetnek.

Azt hiszik, azt hiesztelik, hogy ma is így van, sőt hogy ma van így. Pedig nem igaz. Ma a természet ellen dolgoznak, le akarják nyugözni. Ma nem örülnek a természetnek, nem örülnek vele, hanem dobzódnak belőle is, fölötte is. Az anyagi szükségleteket nem a természet törvényeinek ismerete állapítja meg, hanem az ugynevezett jólét gyűlölése. A test táplálékai közötti különbséget nem a testtel, hanem a lélekkel éreztetik, hogy gyűlöletet keltsenek. Pedig mennyire tagadják a lelket! Hogy ennek révén sorvad a test, hogy ennek révén megbomlik a lélek, az haladás szerintök. Hogy ez a természet törvényeinek, az ember és körülötte élő természet közötti összhangnak kigunyolása, azt észrevétlenül nem szabad, nehogy a társadalom élősdi embereit lerázza magáról a társadalom.

Hogy amaz megelégedettség volt, ellensége emennek, a haladásnak? Ez a kérdés. Csakugyan megelégedettség volt. A mindenség összhangjának erkölcsi megnyilatkozása. De nem volt a haladás ellensége. A lelkében élt a tökélyesedés utáni vágy, mely céljának az általános megelégedettség megteremtését ismerte. Hogy emez haladás? A természet titkaiból többet ismernek, de ennek révén távolódnak a céltől, az ember boldogításától. Az emberek egymás elleni gyűlölete is gözzel, villamossággal halad, mert az emberiséget a természet titkaival a természet törvényei ellen uszítják. És mért? Csak azért, mert a természeti törvények erkölcsi forrását, a törvények erkölcsi színtézisét, a természet különféle megnyilatkozásának a végtelen erkölcsiben, az Istenben kifejezésre jutó összhangját tagadják. Tagadják az élet lényegét és így feledtetik az élni tudást.

A természet törvényeivel hozva összeütközésbe az embert, az érzéki vágyak esztelen tulfeszítésével, az ellentétek ezereit támasztják. A természetes egyenlőtlenség lázító, természetellenes igazságtalanságnak tűnik föl. Hogy a lázadni készeket lecsillapítsák

a természet, az anyagi törvények álvédői ezernyi-ezer intézményt találtak föl, segitendők az egyén anyagi helyzetén. Azt, hogy a szabadnak kívánt embert ezen intézmények rabszolgáivá tették, senki sem vette észre. Az egyén nem, mert önként ment a lépre. Az intézményeknek meg eszébe sem jutott a modern rabszolgaság megvilágítása.

Es itt akadnak a nagy különbségre. Amig a multban az egyéntől való igazságtalau függést az erkölcsi törvény széttephette, addig a modern, az anyagi jólétet biztosító intézményektől való függést állami törvény szentesítette. Ott volt segítség a vallás által hirdetett erkölcsi törvényben; itt segítséget csak a természetes rend természetellenes felforgatásában találnak, amit lépten-nyomon tapasztalunk.

Ez fejezi ki a nagy különbséget. Es e különbség megismertetése lesz a népek megváltása a modern kárhózzattól. Ezzel tanítjuk meg élni a népet és e tanítás kötelessége az ébredő kereszténységnek, amint kötelességének ismerte a multban.

Mert hazudnak a mai természetkutatók, ha azt mondják, hogy a katholicizmus a természet törvényei ellen küzdött. Ellenkezőleg! Csak annyit adott meg a természetnek a mennyi törvényszerű volt. Ezzel tisztelte meg a természetet. A lélekben magasztos vágyakat, eszméket gyűjtött, melyeknek főcélja az isteni tökélyességért való epekedés után a szeretet révén segítése a természetnek a gyengéknél. Elni tanított.

De ma, a természet istenitői a természetet gyalázzák meg, hogy megrontsák az embert. Féktelen, szükségtelen, anyagias vágyakat keltenek, a természet törvényének neve alatt s még intézményeket is létesítenek e vágyak támogatására. Vajjon természeti törvény-e az, aminek elérése megrontja a testet és a lelket egyaránt? Nem! Es még elhiszik, hogy a katholicizmus, a természet tisztelője, megtagadója a természetnek s hogy ezek a modern természethirdetők, a természet meggyalázói. Ezek a természet imádói. Nem! Ezek árulói a természetnek s így megrontói az egyén, a társadalom, az emberiség életének.

A legmodernebb, de örök feladata tehát a katholicizmusnak az élnitani-

tás. Csak a módszert változtassa, igazságai változatlanok. Be kell hatolnia a megromlott társadalomba ismét. Be kell bizonyítania az egyéneknek, hogy ő az élet, tehát a természet törvényeinek ő a hirdetője. Be kell bizonyítania, hogy a mértékletesség erény azért, mert engedelmisség a természetnek, mert az összhang megőrzése. Meg kell tanítania a népet, hogyan kell élveznie a természetet az anyagiakban; meg kell tanítani, hogy együtt örüljön az ébredő tavasszal, a virágzó nyárral, a termő ősszel és a pihenő téllal. Meg kell tanítania, hogy ezen örömtitkának kulcsa a természet megértése. Ha szükség van a gyengéket támogató intézményekre létesítse, de ezeknek a keretében se feledje arra oktatni a népet, isteni alapítójának tanai szerint, hogy a természet kincsei közösek. A vagyon egyenlőtlensége az erkölcsi egyenlőségben senkit sem zár ki a természet örömeinek élvezhetéséből. A test tápláléka, a test ápolása egyenlőtlen lehet, de a természet élvezése, a természet csodálása, a természet által nyújtott gyönyör közös. Meg kell tanítani a népet, hogy ez az öröm a boldogság, mert ezt adta Isten, Krisztus tanítása szerint az emberiségnek közös, egyenlő tulajdonul s a vagyonkülönbség, ha igazságtalan, csak emésztő félelem. És ha erre megtanítottunk, mi a természet tisztelői, mint Istennek imádói, Krisztus szerint cselekszünk. Az egyén erkölcsi nagyságában megtanulja így a függetlenséget, s megtanítja a függetlenség tisztelését, s eltünteti az anyagi egyenlőtlenséget. A vagyon és nyomor egymásiránti kötelességgé alakulnak csupán.

Tanítsanak megélni. És ezt csak mi tehetjük meg, kik a mindenség kétős lényegének Krisztustól tanult összhangját hirdetjük. Mi vagyunk a természet tisztelői, amazok meggyalázói.

Az végezne dicső munkát, aki e nagy, felületes vázlatot megrajzolhatná minden részleteiben. Az újjáébredés hajnalán akad talán, akinek alkalma, ideje van a nagy vázlat kidogozására.

Dugovich Imre.

A biztosítás.

A fejlődés és ujtás korát éli ma Magyarország. Mindenféle ujtás és fejlődés teherviselést von egész természetszerűen maga után. Ezt a teherviselést leginkább a kis existenciák érzik meg. Minden számottevő tényezőnek erkölcsi kötelessége odahatni, hogy a társadalom zömét képező kisemberek elkerülhetetlen s önként előtérbe nyomuló teherviselésén könnyítsen. Erre igen sok alkalom kínálkozik bár, de sajnos, az olyanok akik egyéni tulajdonságaiknál fogva előkelő állást töltenek be, vagy anyagi körülményeiknél fogva a kisemberek körén kívül esnek és élnek, legnagyobb részben kivonják magukat az ujtásokkal szorosan összefüggő szervezkedés irányítása alól, biztosságok tudatában nézik a kicsinyek vergődését. Tisztelet a kivételeknek. Ilyenek azonban kevesen vannak, pedig megfordítva kellene lenni, hiszen noblesse oblige.

Nem célja ennek a cikknek az ujtásokkal összefüggő teherviselések felett akadémikus fejtegetésekbe bocsátkozni, csupán a mindennapi megélhetéssel szorosan összefüggő biztosítási kérdéssel kíván foglalkozni

néhány szóval, a napról-napra emelkedő teherviselések megkönnyítése céljából.

Nem csak egyeseknek áll érdekében megszerzett vagyonának minden eshetőséggel szemben való megőrzése, biztosítása, hanem magának a nagy társadalomnak is azért, mert egyesek vagyonának biztonsága az alapja a közgazdasági jólétnek, boldogulásnak megelégedésnek és az államélet harmónikus munkájának.

Magyarország tekintélyes emberei közül igen sokan néhány évtized előtt biztosító részvénytársaságokat alakítottak azért, hogy a kisembereknek módot nyújtsanak és alkalmat adjanak bizonyos ellenszolgáltatások, biztosítási díjak befizetése által vagyonuk megőrzésére. Kétségkívül elismerésre méltó cselekedet volt ez akkor, de ma már a változott viszonyokra való tekintetből, azok a feltételek, amikkel a köz és magánérdekeiket szolgálják idejüket multák, tartáhatatlanok és közgazdasági tekintetéből károsak és az államfentartó szerényebb viszonyok között élő nép anyagi rovására esnek. At kell a biztosítási részvénytársaságokat szövetkezeti alapokon reformálni. Hogy mennyire kívánatos volna ez: mutatja a Gazdák Biztosító Szövetkezetének 8 éves fennállása és munkássága. Így átreformálva a biztosítás nagyon sok pénzt hagyna meg a biztosító felek zsebében. Más és sokkal előnyösebb intenciói vannak a szövetkezeteknek, mint a részvénytársaságoknak. A szövetkezetek a tagjaik előnyéért dolgoznak; a részvénytársaságok pedig egyesek érdekeit szolgálják. Ez a multban legkivált a biztosítási téren jó és jogosult volt, jogosultnak ugyan még ma is jogosult, de nem jó, sőt a biztosító felekre egyenesen káros. Ezt mindenki tudja és érzi; segíteni ezen a bajon még sem akar, pedig módjában volna mindenkinek, abban készséggel támogatna kötelességszerűen minden törekvő embert a Gazdák Biztosító Szövetkezte. Amilyen ifjú ez az intézmény, olyan számottevő annak vagyona és páratlan a szervezése és vezetésében megnyilatkozó erkölcsi erő és tisztesség, a mi mindenféle tőkénél többet ér.

A laikus közönség azt hiszi, X. vagy Y. biztosító részvénytársaság, mert nagyobb a vagyona több biztosítékot nyújt a biztosító felek részére, mint a minőt a kisebb tőke és vagyonnal rendelkező intézetek nyújthatnak. Ez tévedés. A biztosítási eljárás minden jól vezetett intézetnél azonos kell hogy legyen és így helyes. Ez pedig abban áll, hogy mindenik iparkodik megválasztani risikóját és azon van, hogy minél szélesebb körben ossza el a magára vállalt kockázatát a viszontbiztosítások révén. Ebből tehát önként következik az, hogy biztosság szempontjából minden reálsan vezetett biztosító intézet egyformán jó. De igazán az a biztosító intézet jó, amelyik legkivált a kisembereknek legtöbb kedvezményt nyújt. Legtöbb kedvezményt pedig a szövetkezeti alapon szervezett biztosítási intézetek nyújthatnak. Ezért kellene a meglévőket olyan alapokra fektetni, mint a minőkön a Gazdák Biztosító Szövetkezte nyugszik.

A legtökéletesebb az lenne, ha az összes biztosítási üzletágakat állami kezelésbe vennék át. Ha el lehetett volna venni megfelelő kártalanítások ellenében a magántulajdonokat képező regálékat, miért ne lehetne a biztosításokat államosítani. Ha azután maradna egyik másik intézetnek nagy vagyona, alapíthatnának azok segítségével nagyiparu vállalatokat. Sok felül hangoztatják, hogy ez sohasem fog megtörténni azért, mert hatalmas magánérdekekbe ütközik. De hát a magánérdekek előbbre valók, mint az állam érdeke? Nem lehet messze az az idő, amikor ezt a kérdést így fogják megoldani. Természetesen jobb volna előbb mint később. Legalább akkor hamarabb megszűnnek azok az anomáliák, amelyek a mai biztosító intézetek égise alatt, merem állítani az intézetek vezetőségeinek akaratán kívül, sőt tilalmuk ellenére, lépten nyomon előfordulnak, a létért küzdő és mindenáron üzletet csináló alkalmazottak részéről. Nem lehet egyetlen ember a hazában, aki el ne ismerné és be ne látná azt, hogy a biztosítási üzlet szép

tiszta, ha tisztán kezelik és feltétlenül szükséges üzletág. És mégis mit látunk és tapasztalunk: azt, hogy erre a térre nálunk nem épen az elitje megy az embernek. Az igaz, hogy itt pontosságra, szorgalomra és tevékenységre van szükség, szóval dolgozni kell. A dolog pedig sok embernek nem kenyeré, az pedig onnan van, mert sem az iskolák, sem pedig a társadalom más intézményei az ifjúságot a munkához hozzá nem szoktatják. Léhán, könnyen engedik élni a fejlődő embert, a maga és a társadalom rovására, a léha élet természetes következménye az elzüllés és sok esetben az öngyilkosság. A legtöbb öngyilkosságot a rossz nevelésnek lehet tulajdonítani és azon félszeg gondolkodásnak, a mi a társadalomban meg van, hogy inkább megy egy kishivatalnok gyermeke is 60 koronás díjknak, mert ott „Tekintetes urnak” csufolják, mint épen biztosítási hivatalnoknak, kereskedőnek, vagy iparosnak. No hát ez egészségtelen állapot, ezt orvosolni kell, az orvosa pedig nem lehet más, mint a társadalom.

Ma már nem derogálhat magán embereknek biztosítások szerzésére vállalkozni, hiszen erkölcsi testületek is kezdenek azzal foglalkozni. Ez utóbbinak két előnye van; első az, hogy az erkölcsi testületek révén szerzett tömeges biztosítások után jutalék fejében szép összeg verődik össze, amit nem egyesek kapnak és költenek el, hanem azt bizonyos célok szolgálatára rendelik. Ilyen tevékenységre vállalkozott legutóbb a gör. keleti szerb nemzeti egyház, és az Országos Katolikus Magyar Iskolaegyesület, amely ebből a munkásságból befolyó jövedelméből szegény iskoláit és tanintézeteket akarja segélyezni. Ez nemes s értékes törekvés. Bizony ha azt akarjuk, hogy jó iskoláink legyenek, az egész társadalomnak össze kell fogni, mert az e téren mutatkozó hiányokat gróf Apponyi maga is elismerte, az állam egyedül pótolni képtelen. Nem lehet kibeszélni, mennyit használ a szegény elfogult népnek az, ha valamely erkölcsileg kifogástalan és minden tekintetben megbízható testület veszi kezébe a biztosítási üzletek szerzését. Nemcsak olcsóbbá lesz az, hanem teljesen ki lesz zárva mindenféle visszaélés lehetősége, aminek pedig oly gyakran ki vannak téve a jóhiszemű egyszerű emberek.

Koronázza siker az Országos Katolikus Magyar Iskolaegyesület törekvését és a fenti célok szolgálata érdekében vele szerződött segítő társának a Gazdák Biztosító Szövetkezetének jóindulatu munkásságát.

Budapest, 1908. június 23.

Ember Károly.

Bajmok államosít.

A bajmoki képviselőtestület tagjait nagyobb részt elkábitotta azon ígéret, hogy a fiúiskolák államosításával a község évenként 12-14000 koronás tehertől szabadul meg. Azért csakhamar megbánták a június 25-én hozott határozatot, mellyel az iskolaépítést, illetve az államosítás kérdését egy évre elhalasztják. Meggondolták tehát a dolgot és az nap, sőt az órában, melyben a halasztási határozat hozatott, önmaguk ellen s önmaguk közt kezdtek hangulatot kelteni, hogy saját, majd nem egyhangu határozatukat egy új közgyűlésen semmisítsék meg.

A körözött ívet 27 képviselő írta alá s valamennyi a fiú iskolák és az ododák államosítását követelte azon egy indoknál fogva, mert a község az ujonnan mutatkozó költségeket nem bírja. A községi bíró június 30-ára hívta össze ez ügyben a képviselő testületet, mely minden józan érv elutasításával a spórolás álláspontjára helyezkedett s kimondotta, hogy a lánynevelést az apácákra bizza, a fiú iskolákat és az ododákat pedig az állam kezelésébe adja, ha az magára vállalja az összes személyi kiadásokat és a katolikus nevelést biztosítja.

Nem tudjuk, hiszen nincsen reá eddig- elé eset, hogy az állam az összes személyi kiadásokkal elvállalja egy iskolát, azért hisszük, hogy a bajmokiak erősen kompromitálni fogják magukat az ország előtt, erőnek erejével akarván, hogy gyermekeik ne-

veltetési költségeit más fedezze, ha mindjárt ennek fejében a legtermészetesebb jogaira is le kellene mondaniok.

A józan ész diktálja, ha mindenre jut pénz — a gyermekek nevelésére, oktatására első helyen kell hogy jusson. Egyébként az állam nem kevésbé fukar — erre az alkura igazán kíváncsiak vagyunk — aligha nem Bajmok közönsége lesz a becsapott.

Epizód egy népszövetségi gyűlésről.

Még Péter-Pál ünnepén, amint már megírtuk, letenye után kath. népszövetségi gyűlésünk volt. Szándékom volt a kath. népszövetség legújabb röpiratát szétosztani: „Egy tábor, három hadtest...” Ezen röpiratnak olvasására és megszívlelésére, akár a szikla is megindul! s csak az az emberi s keresztény szív, mely a köziklánál is keményebb, maradhat érzéketlen. Azért is szívhez szóló, az igazság átható erejével az értelmet meggyőző, az akaratot megnyerő, beszéd előre bocsátásával kezdtem a gyűlést. Nyomban reá értelmezve-magyarázva átolvastam az új röpiratot, hogy ha majd olvassák, egészen átértsék; — a hatás, a benyomás oriai volt! Legalább másfél órán át feszült figyelemmel hallgattak végig férfiak-nők egyaránt, mind; nem mozdult el onnan senki. Biztató jele ez annak, hogy a népszövetség hangja valóban megtalálja majd utját a nép szívéhez mindenütt, ott is, ahol még nem ébredtek fel! Mert valóban, a népszövetség a nép javának és érdekeinek a védőbástyája!

Előadásom közben éltebb ember ajkáról önkénytelenül is ez a szó röppent el: „Hej! legalább husz esztendővel ezelőtt kellett volna ily működést, actiót, kifejtést...”

„Még most sincs későn — válaszoltam, bár már a 12-ik órában vagyunk, — ha mindnyájan, mint egy test állunk fel, ha szervezkedünk, s ha így felvesszük a küzdelmet, nem bontott kéve módjára, hanem egyesült erővel, elrablott jogaink visszahódítására, igazaink védelmére!”

F. hó 12-én ismét rendszeres kath. nagygyűlést tartunk az új plébániának udvarán! A kath. népszövetségnek harsány megjelenésével és új tagok iratkozásával a gyűlés lelkesedéssel szétoszlott!

Schoblocher György.
káplán.

A Bácskai Napló-nak

azok a legjobb barátai, akik nemesak akkor hivatkoznak rá, amikor valamely közleményről van szó, hanem akkor is, amikorra HIRDETÉSEI ALAPJÁN bevásárlásukat eszközlik. :-:

HIREK.

Tájékoztató.

Július 19. A műpártolók körének működéséről előadása az Erzsébet-szobor-alap javára a Kath. Legényegylet dísztermében. Utánna tánc.

Előfizetési felhívás!

Egy éve mult, hogy a Bácskai Napló lankadatlan buzgalommal, kitartó lelkesedéssel küzd a keresztény és magyar igazságokért. Sok elismerést, még több üdöztést értünk át. Az elismerés növelte lelkesedésünket, mert szent ügyünk diadalának közeledését, s a nemes küzdelem táborának szaporodását hozta hírül. Az üdöztetések erősítették akaratunkat és önbizalmunkat, mert bizonyítékai voltak annak, hogy a rossznak eleve vére sujtottunk.

Növekedő lelkesedéssel, erősödő akarral folytatjuk tehát a nemes harcot.

Amde, hogy sikeresen szolgálhassuk ügyünket, hogy megfelelhessünk feladatunknak, terjednie kell a Bácskai Naplónak. Be

kell vonulnia minden hova, ahol keresztény igazságnak győznie kell. Ezt pedig társadalmunk támogatásával érhetjük el csupán.

Epen ezért kérünk mindenkit, terjessze lapunkat, fizessen elő a Bácskai Naplóra, hogy ők legyenek a győzők s mi csak, mint a lelkekben feléledt keresztény igazságok szerény viszhangjai, az újabb meg újabb diadalnak hirdetőiként szerepeljünk. Mi nem kérünk a dicsőségből, csak a munkából. A dicsőség azokat illeti meg, akik a keresztény igazságok hirdetőjét, lapunkat beviszik minden hova.

Lapunk előfizetési ára:

Vidéken:

negyedévre 3 kor. 60 fill

Helyben:

házhoz hordva negyedévre 1 kor. 80 fill

— **Kath. népszövetség.** Adán a népszövetségi helyi szervezet gyűlést tartott, melyen Szabó Arpád helyi igazgató a Népszövetség ellenségeiről és az ellenük alkalmazandó fegyverekről beszélt nagy hatással. Ifj. Arpássy János csoportvezető a Népszövetség társadalmi hatását ismertette nagy tetszés mellett. Különösen kiemelte az anti-alkoholizmust és a korcsmák vasárnapizárását.

— **Uj táblabíró.** A király Szerdahelyi Sándor szabadkai kir. törvényszéki bírót a szegedi kir. ítélő táblához bírónak legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott, mihez csak gratulálhatunk, mert ő mint büntető főtárgyalási, majd utóbb mint esküdtzéki elnök a tárgyalásokat — a jogkereső közönség javára — mindig higgadtan és igazságosan vezette, s mint ember a társadalmi életben is tevékeny szerepet játszott.

— **A cigarettázó gyermekek.** Szatmármegye közgyűlése kimondotta, hogy az összes trafikokban 15 éven aluli gyermekeknek sem szivart, sem cigarettát adni nem szabad. Ily értelemben feliratot is intézett a képviselőházhoz, melyet pártolás céljából ma Szabadkának is megküldött.

— **Harmincéves találkozó.** Holnap lesz a szabadkai főgymnázium azon volt tanítványainak a találkozója, akik a főgymnáziumunkban az érettségét 1878-ban tették le. Tizenhároman matorultak akkoriban, de közülük már ketten meghaltak. A volt iskolatársak a Bányában ebédelnek. Délután Höbel Gábornak, volt iskolatársuknak lesznek vendégei ennek palicsi villájában.

— **Felülfizetések.** Péter és Pál ünnepén a bezdáni kath. legényegylet helyisében rendezett előadás alkalmával felülfizetni szivesek voltak: Ngys. Meszner István 6 kor., Ugri Károly 1 kor., Keller Antal, Mann Ferenc 60 fill., Libisch Péter, Varga Ilka, Haba Jánosné, özv. Szilyási Simonné, Schwel Vilma Huramel Sándor, Kelsch Gyula, Brecka György, Hermann Márton, Benedek Ferenc, Bayer Mór, Horváth János, Tausz Nándor, Frank Pál, Firányi Alajos, Gubicza Antal, Witmann Imre, Gombárovits István, Schoblocher György, Reiter Miklós 40—40 fill., Szabó Mihály, Ruff István, Gubicza Antalné, Eichner József, Jagodits Ferenc, Oberrichter Gerő 20—20 fill. Fogadják az egylet nevében tolmácsolt hálás köszönet kifejezést!

— **Olcsóbb telefon.** A zentaiak kérelmét intézték a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy Szabadkával és Obecsével való beszélgetés díját szállítsa le. A miniszter megengedte, hogy július hó elsejétől fogva a beszélgetés díja 2 koronáról 1 koronára szállítsa le. A zentaiak azon kérelmét azonban, hogy a bácsodrogmegyei helyközi forgalomban 2 korona helyett 50 fillérért beszélhessenek és hogy a díjleszállítás az egész megyére kiterjedjen, a miniszter nem teljesítette.

— **Kiskerekedők a házalók ellen.** A torontálmegyei rőfös és rövidáru kiskerekedők, Nagybecskerek gyűlést tartottak, hogy a nekik kárt okozó piaci házalás megszüntettesék. Elhatározták, hogy memorandumot intéznek a kormányhoz a készülő

ipartörvény hatodik fejezetének elhagyásáért egyúttal csatlakozásra hívják fel az ország kiskereskedőit.

— **A szabadkai tánckedvelő ifjak** 1908. évi július hó 12-én vasárnap VII. kör. Magyar-utca 103. szám özv. Balázs Piri Józsefné házában konfetti, szerpentin és világpóstával egybekötve zártkörű házimulatságot rendeznek. Kezdeté este 8 órakor. Azon hölgy, ki legtöbb levelező lapot kap, díszes ajándékban részesül. Főrendező: Gönczöl István, Iktics József, Kulcsár Pál, Lejkó Béla, Németh Miklós Winkler Dezső. Rendezők: Balogh János, Bacsics Félix, Czopkó György, Csóvics Albert, Farkas József, Futó Mihály, Gubányi András, Gubányi Antal, Ifkovics Ferenc, Kollár Lukács, Lányi Károly, Lévai Ferenc, Nagy Dezső, Nagy József, Nagy Antal, Németh Gyula, Rózsa István, Siflis Dániel, Szaulics József, Szili Mátyás, Szulovszki István, Szegedi János, Urmós Imre, Valicsék Mátyás, Vaszilyevics György, Virágh Márk és Zódi Imre. Postás Szebenyi Mihály. Postásnő Zódi Viktorka.

— **A vidéki kiállítások elszaporodása ellen.** A magyar kiállítási központ egyik, legutóbb a kereskedelemügyi miniszterhez intézett előterjesztésben erősen fellépett egyrészt a vidéki kiállítások túlságos elszaporodása, másrészt azon rendszertelenség ellen, mely főleg a kiállítások költséges létesítése és az államsegélynek indokolatlan módon való igénybevétele körül forgott és azt a kívánságát fejezte ki, hogy a kiállítások praktikus irányban rendezzessenek és lehetőleg az inaskiállítások fejlesztésére is sulyt helyezzenek Kossuth Ferenc kereskedelemügyi és iparkamarához, amelyben figyelmükbe ajánlja, hogy hassanak oda, hogy a mindenkori kiállításnál a rendezőség még a legszerényebb építkezésekbe se bocsátkozzék. A miniszter a leghatározottabban helyteleníti azon sokfelől mutatkozó törekvést, mely az ilyen kiállítások költségeit kizárólag vagy túlnyomó részben az államháztartásra kívánja hárítani.

— **Mentőink multhavi működése.** A mentőosztály a lefolyt hóban igénybe vettett a következő eseteknél ugymint sebés sérülés 64, belsőbajok 7, betegnek a korházba szállítása 17, elmebetegszállítás 2, tüzhöz kivonulás 8, Hullaszállítás 8, összesen 106 esetben. A folyó évben 580 esetben a mentőosztály fennállása 1908. év szeptember 12 óta a mai napig összesen 9606 esetben működtek.

— **Postaszolgálat az aratás alatt.** A kereskedelemügyi miniszter sürgős rendeletben utasította az összes postaigazgatóságokat, hogy az aratási munkálatok biztosítása céljából az ország egész területén az aratási idő tartamára a szükséghez képest a postai távirószolgálatot terjesszék ki nemesak a járási központokon és megyei székhelyeken, de minden községben. A kereskedelemügyi miniszter e rendelkezése azt célozza, hogy módjában álljon idejében a hatóságoknak az aratási munkálatok bármilyen akadályoztatása esetén azonnal és fennakadás nélkül intézkedhetni.

— **A jótéved forgószél.** A bácskaiak szeretnek mulatni, természetesen a csónoplyaiak sem kivételek, főleg bucsukor nem. Július 2-dikán bucsu volt Csonoplyán. Mulatni persze, hogy kellett, még pedig tamburásokkal. Sokan még a mise és a prédikáció előtt üritgették a sörös poharakat a kápolna melletti sátorokban. Mise után megszólalt a tambura is. Nagy volt a jókedv. Ez még nem lett volna baj, hiszen mulatni szabad. De ha már delet harangoznak, legalább a kalapjaikat levehetnék a bucsusok. No de ilyen hallatlan dolgot kívánni. Az ördög templomában csak nem veszik le a kalapot. De hát segített rajtuk az Uristen. Javában mulatnak, mikor oly hatalmas forgószél kekedik, hogy felkapja a sátorukat. A ponyvák, sátorvázák, kalapok a levegőben röpöknek, az asztalok székek felfordulnak, a sörös poharak összetörnek, a mulatók egymás hátán kiabálnak torkuk szakadtából. A lovak, meghallva a rettenetes zivajt, elragadják a kocsikat. Gyerek, ülés, hordó kifordult a

kocsiból. Csak Isten őrizte, hogy emberhalál nem történt. Hanem a mulatozásnak is keserves jajgatás lett a vége.

— **Gyűjtogató mozdony.** Csak a napokban adtunk hírt arról, hogy a szabadkai és csantavéri határban a mozdony talpon álló gabonát gyűjtött meg s száz láncon égett le a buza. Ma a mozdony tüze Sándor alatt gyűjtött föl gabonát. Szerencsére itt nem égett le nagyobb terület.

— **Megölte a zsirszóda.** Kovács Sztrikó Margit, Kovács János városi kertész két éves lánykája még július hó 1-én, a míg anyja a konyhán kívül volt, a takaréktűzhelyről levett egy bögrét, melyben zsirszóda volt, s abból ivott. A kis lány ma belső sebeiben meghalt. A törvényszéki boncolást holnap foganatosítják.

— **Mihálka János meghalt.** A hírdet petrovai rablógyilkosnak. Husz Abrahamnak büntársá, Mihálka János nagyenyedi jelentés szerint az elmúlt napok folyamán meghalt a nagyenyedi fegyházban. Mindössze harminchat éves volt. Az egykori csendőrmester igen jól viselte magát a fegyházban, ahol a szabómesterséget tanulta. Mintegy másfél hónapja orbáncot kapott, kórházba szállították, de csak operációval tudtak volna rajta segíteni, aminek Mihálka nem akarta magát alávetni. Nagy kioldások után halt meg a bűnös ember. A fegyházban a 4926-os számot kapta, ezt a számot feltették keresztjére.

— **A tolvaj csapos.** Ujvidékről táviratozzák, hogy ott Janike Károlytól a csaposa, Szalberg Mihály július 2-án 3 darab huszmárkás, 5 darab kétmárkás és 1 egy-márkás pénzt ellopott és megszökött.

— **Letartóztatott tolvaj.** A kiskunhalasi rendőrség távirati megkeresésére a szabadkai rendőrség letartóztatta Bangó Gábort, kinek a lelkét több kisebb-nagyobb lopás terheli.

— **Eltűnt kis leány.** Zódi Margit, 10 éves kis leánya még a múlt hó 10-én eltűnt hazulról és teljesen nyoma veszett.

A t. szülők s a főt. klórus szives figyelmébe!

SZENT IMRE-INTERNÁTUS SZABADKÁN.

Szülői házon kívül tanuló ifjak számára már a múlt tanév óta fennáll s állandó tanári felügyelet mellett katolikus, hazafias nevelést nyújt az ifjuságnak.

Kényelmes, egészséges emeletes épületben van negyedik hold akáccokkal befásított udvarral.

Az évi díj: 500 korona.

A városban főgimnázium, felső kereskedelmi iskola és polgári iskola van s így mind a három intézetet látogató növendékek fölvetetnek.

Jelentkezni lehet augusztus 1-ig.

Prospektust készséggel küld

424-21

Hervanek Ödön

főgimn. hittanár, intézeti igazgató.

Összeégett orvosné.

— Saját tudósítónktól. —

Rémes szerencsétlenség történt tegnap, pénteken Csurgón. A szerencsétlenség híre futó tüzként terjedt, s mindenfelé nagy részvétet keltett. A szerencsétlenség a községnek közszeretethen álló orvosát Pavkovic Milutint érte.

Neje, fiatal, szép asszony, tegnap reggel fésülködött. Sűrű, hosszú haja kibontva hullott le vállára. A szép asszony a haját fodorította, s a fodorító vasat spiritusz lámpán melegítette.

Hogy a szerencsétlenség miként történt, azt megállapítani még nem lehetett. Valószínű, hogy egy fordulónál a lelógó haj a spiritusz lángjához csapott, amitől lángba kapott. Egyetlen pillanat alatt lángba borult az egész fej, lángba kapott a könnyű fésülködő ruha is.

Mire a lángokat eloltották, az egész testet sulyos égési sebek borították. A szerencsétlen nő megmentésére megtettek ugyan mindent, de minden fáradozás, minden tudomány kárba veszett. A fiatal, szép asszony meghalt égési sebeiben.

INNEN-ONNAN.

Otti 4 éves: Nézd csak, a fekete tyúk fehér tojást rakott.

Jancsi 5 éves: No, az nem olyan nagy dolog.

Otti: Hát próbáld meg, tudod-e, ha nem olyan nagy dolog.

Anyós: S kire hasonlít az ujszülött unokám?

Vő: Elülről nézve az apjára és az anyjára, hátulról pedig a nagymamájára.

— De jó kedved van már ilyen korán reggel?

— Van rá okom. A férjem tegnap este megszökött a kuzinommal. Hogy fognak azok egymáson csodálkozni.

Főnök: Csak egy helyet tudok az ön részére, ha elfogadná. Elmenne-e fürdőszolgának? — Szívesen! — De vajjon ért-e a vízkezeléshez? — Hogy értem-e? Hiszen eddig borkereskedésben voltam alkalmazva!

Miért mer minden jöttment packázni velünk, többségben levő, magyar katolikusokkal? Mert nincs erős sajtónk. Ha nincs, hát legyen! Lesz, csak lépjenek be mindnyájan a
KATH. SAJTÓEGYESÜLETBE

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Bűnügyi főtárgyalások.** A szabadkai királyi törvényszék által főtárgyalásra a következő bűnügyek tüzetek ki:

Július hó 6-án: Kepes Tibor két rendbeli nyomtatvány utján elkövetett rágalmazás vétsége, Spitzer Mór sikkasztás büntette.

Július hó 8-án: Lencse Armin és társa sulyos testi sértés büntette és vétsége, Jaksi Mátyás sulyos testi sértés büntette, Nagy József lopás büntette.

Utleirások, Kalauzok

Bäedeker, Grieben és Mayer-féle kiadásban kaphatók

HEUMANN MOR

könyvkereskedésében Szabadkán.

REGÉNY.

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.

Fordítja: **Körmöczy Ernő.** 153

— Komolyan mondja? — Hirtelen feléje fordul. Szeme nyugtalan fényben ragyog.

— Most már mehet a maga útján, — válaszolja Micaela csendes megedással. — „Elmondtam önnek mindent, amit csak akartam. Azt kívántam csupán, hogy ön is szóljon hozzám pár vigasztaló szót. De tán jobb is így, ahogy mindez történt. Ne keserítsük, ne szomorítsuk tovább a válás perceit!

Gaetano hirtelen magához vonja s csókjaival borítja el a remegő asszonyt.

Mily balga is volt, mikor azt hitte, hogy őket valami is elválaszthatja egymástól ezen a világon!

IV.

„E világról való...“

Mikor felcseperedet, azt mondta róla mindenki: „Ez még szent lesz valamikor, meglássátok, szent lesz!”

Cornado Margeritha néven ismerte mindenki s ott lakott Itália déli partján, a bányásztelep közelében. Edesatyja maga is bányász volt, de hogy váratlanul kis örökséghez jutott, mesterségét is abbahagyta végkép.

Cornadóék háza fűvel, mohával benőtt lapos tetejű épület volt. Keskeny, meredek lépcső vezetett fel hozzá; ajtaja oly alacsony volt, hogy még egy középtermetű embernek is ugyancsak meg kellett hajolni, hogy bele ne vágja a fejét.

Hanem azt meg kell adni, hogy érdemes volt felkapaszkodni rá. Kényelmesen be lehetett látni róla az egész vidéket. Itt a szép sorban egymás mellett messzire kifehérlő házakat, odább Girgenti templomainak ragyogó tetejét, aranydiszes erkélyeit, csillogó kupoláit csókolgatja a fényes napsugár.

A városban kívül hatalmas, beláthatlan síkság terül el, melynek széle ott vesz el a mérhetlen tenger fodros hullámai között. A síkság halvány rózsaszínben játszik, a tenger kéklő hullámai lomhán kergetik egymást s a hegyfal ott körös-körül halvány, sárgás fényben mered az ég felé. Istenem! Mily csodás színpompá! Igazi napkeleti tájék!

De akad ott még egyéb látnivaló is. Lent a völgyben régi pogány templomok romjai hevernek szerteszórva; leomlott kőfalak, bedőlt, csonka tornyok. Mintha csak valami bűvös mesevilág tárulna szemük elé!

Cornado Margeritha gyermekéveiben sokat tartózkodott itt a sima, mohlepte tetőn. S különös! Ot úgy látszik cseppet sem érdekelte a természet ragyogó pompája, mely ott díszelgett körülötte. Neki biz egyébre volt gondja. Edesatyja sokat beszélt neki arról a keserves, kinteljes életről, melyben a kénbányák munkásai színlődnek, kik között ő maga is bányászott egykor. S mikor Margeritha ott üldögélt a lapos tetőn. képzeletében egyre ott bolyongott, ott tapogatózott a tárgyak mélyén meg az aknák sötét utvesztőiben.

Az a szegény bányásznép gyötrő nyomorban tengődik ott a föld gyomrában mélyen s gyermekeiknek kell a napvilágra cipelni fel a sok sulyos ércet. „A kis taligák” — mint őket a vidék népe hívta. Ezt a szót Margeritha nem tudta elfelejteni soha. Oh azok a szegény, szegény kis taligák!

Jókor reggel a tárnákba szálltak le e szerencsétlen, szánandó gyermekek. Ha a bányász már elég ércet fejtett, megtöltötte a kosarat s az egyik gyermek hátára adta. Nyögve, imbolyogva cipelte fel sulyos terhét a gyöngye „kis taliga.” Egyik-másik utolérte s így hosszú sorban vándoroltak fölfelé. Olykor-olykor siránkozó hangon kezdték rá azt a szivetrázó régi dalt:

„Nehéz ut, verejtek s nagy szenvedés utja...”

Mikor aztán nagysokára napvilágra értek, kimerülten üritették ki kosaruk tartalmát s elvágta magukat a földön, hogy csak valamit is pihenjenek kissé. Legtöbbje azonban mégis csak közellevő mocsarkkhoz tartott s nekihasalva szüresölte a kénzagu pocsolva undorító vizét.

Akkorra már azonban, a felügyelő parancsa újra a föld mélyébe szólította őket. S ott lent a sötét bányáüregben sóhajtozva rebegették ajkaik: „Istenem, Uram könyörülj, oh könyörülj rajtunk!”

Minden fordulónál keservesebb lett énekük sóhajtozva, nyögve járták végig a nehéz utat.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

Ve. Lehetetlen volt a ceruzával irt levelezőlapot egészen elolvasni.

Figyelem! Aki bármi ingó vagy ingatlant eladni vagy bérebeadni, venni vagy bérbe venni szándékozik, valamint

pénzkölcsönt felvenni és adósságokat konvertálni, továbbá magán egyénekről vagy cégekről és vállalatokról

hiteltudósítást (információt)

beszerezni, továbbá tűz-, jég- és élet-

biztosításokat

kötni,

hirdetéseket

hírlapok, folyóiratok és naptárakba feladni,

cimeket

iratni,

fuvarleveleket

díjtöbblet vagy késedelmi kártérítés megreklamálása végett felülvizsgáltatni kíván és végül

pénzbeszedéseket (inkasszót)

behajtani, az forduljon kizárólag:

az Általános Forgalmi és Hiteltudósító intézet

törvényszékieleg bejegyzett céghez

VII. kör, Battyhány-utca, a gőzfürdővel szemben,

:: (Tulajdonos: Malusev Sándor.) ::

ahol mindennemű megrendelés és megbízás a legbiztosabban és legszigorubb titoktartás mellett eszközöltetik. 92-193

Rétay és Benedek

oltáregyleti szállítók

egyházi műparintézete

Budapest, IV. ker., Váci-utca 59.

Miseruhák, zászlók, lobogók, oltárfelszerelvények, csillárok, keresztúti és oltárképek, valamint mindennemű templom- és kápolna-berendezések előállítására.

Műintézetünk vállalkozik a templomok teljes belső megújítására, stilszerű kifestésre, az oltárok stb. renoválására és aranyozására kedvező feltételek mellett.

Készít stilszerű oltárokat, szószékeket, gyónószékeket és domborműves stációképeket.

Árjegyzéket, költségvetést, mintákat és tervrajzokat készséggel küldünk. 261-25

A városi tűzoltó laktanyával szemben 446-30-5

SAROK TELEK

szabad kézből

ELADÓ.

Bővebb értesítést IV. kör, Juranics-utca 233. szám alatt.

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3-10 m. hosszú teljes térfelhőz (kabát, nadrág és mellény) elegendő, csak	1 szelvény 7 korona
	1 szelvény 10 korona
	1 szelvény 12 korona
	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonnához 20—40.-ért, színtűgy felöltözökhöz, turistalódnak, szíves-kamagarni stb. stb. gyári árakon káld a mint megvizsgálható és szállít cég mindenütt ismert postógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a maglóverő élve, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentősek.

Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék.

Minták, figyelmes kiválasztás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

Papi ruhák.

Van szerencsém a nagyságos és fő-tisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy az őszi és téli idényre való fekete, színtartó papi szöveteim megérkeztek s azokat üzletemben nagy választékban raktáron tartom s igyekszem úgy mint eddig, ezen-tul is megrendelőimnek teljes bizalmát és meglegedését kiérdemelni.

Vidéki megrendelésnél elég egy minta reverenda vagy ruha beküldése is; kívánatra azonban saját költségemen a helyszínére személyesen kiutazom.

Templomi miseruhák elkészítését, valamint azok javítását is jutányos árban elvállalom.

Üzlet: Nemzeti Casinó épülete mellett levő Balog György-féle ház, Vesselőnyi-ut.

Hadnagy István,

195-76

papi és polgári szabó.

Keresztény cégek.

Pártoljuk a keresztény kisiparosokat és kereskedőket.

Abrasich Mihály

bádogos. Szabadka, I. Kazinczy-utca 83.

Dániel A. József

cserépkályharaktára. Szabadka, VI. Harmat-utca 275. Telefonszám 148.

Fekete, Ivandékits és Társai

kézmű- és divatáru kereskedése. Szabadka, VII. Szt-István-tér 10. Telefon, szám 371. Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Filoy Jenő

könyv- és papírkereskedő. Szabadka, I. Damjanich-utca 106.

Fimpl István

cukrász. Szabadka, VI. Deák-utca 3. Telefonszám 206.

Fierst István

cukrász. Szabadka, I. Eötvös-utca 85. Telefonszám 381.

Fuschek Mária

virágkereskedő. Szabadka, I. Egressy-utca 23. szám.

Gálik János

bádogosmester. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 1.

Kovács Béla és Társa

varrógép- és kerékpár-kereskedése. Szabadka, Kazinczy-utca.

Kövecz Erzsi

női kalapáros. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 22.

Mészáros Gábor utódai Blaboly és Társa

vaskereskedő. Szabadka, VI. Deák-utca 15. Telefonszám 72.

Milánkovics András

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VI. Deák-u. 18. Telefonsz. 377.

Milánkovics Simon

férfiszabó. Szabadka, IV., Rákóczi-u. 22.

Szalay Gyula

esztergályos. Szabadka, I. Damjanich-u.

Szombathy Károly

fényképész. Szabadka, VI. Deák-u. 3.

Tumbász Ferenc

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VII., Szt-István-tér 358.

Turbók József és Társa

egyenruha készítő és polgári szabó. Szabadka, VIII. Szt-István-tér 1.

A pécsi országos kiállításon legelső díjjal, állami arany éremmel kitüntetve.

Angster József és Fia

orgona- és harmonium-gyár

PÉCS.

Ajánljuk kitűnő hangú és erős szerkezetű légnyomatu (pneomatikai) orgonáinkat igen jutányos árak mellett művészi kivitelben.

Raktáron kitűnő hangú harmoniumok minden nagyságban (170 koronától 1000 koronáig).

Mindennemű javításokat, hangolásokat és átépítéseket olcsón vállalunk.

Árjegyzéket kívánatra ingyen küldünk.

Alapított 1867. évben. 245-27

Légnyomatu és electro berendezések.

A MI IGAZ HITÜNK.

Irta: Hiersch Ágoston.

Ez a munka az óriási német katolikus irodalomban is jelentős helyet vívott ki magának, s Körnöczy Ernő zamatoss szép magyar nyelvű fordításban méltó arra, hogy a mi litteratúránkban is tért hódítson. — S mit foglal magában a könyv? Mikor olvassuk, úgy érezzük magunkat, mintha angyal szárnyak emelnének a magasba, a honnan egy pillantással áttekinthetjük mindazt, mi szent hitünkben foglalva van. Méltó, hogy helyt találjon minden katolikus könyveit közt, legyen az ifjú vagy felnőtt.

Ára füzve 40 fillér, egész vászonba kötve 70 fillér.

Megrendelhető:

a Szabadkai Nyomda- és Hírlapkiadó-vállalat mint szövetkezetnél Szabadkán.

Vasbeton és Rabiczmunka vállalkozók.

Sürgőnycim: VASBETON UDVAR.

Arany érem és díszoklevél.

Morvai Antal és Novák Mihály

motor erőre berendezett márvány-, mozaik- és cementárú-gyárunk

Tűzbiztos falak, mennyezet-szerkezetek vassodrony-betéttel ugynevezett vasbeton, boltozatok, tetők, templomboltozatok, padlózatok stb. előállítására rendszere szerint.

RABITZ-MUNKÁK.

Elvállal beton-esatornázást, betonirozást, nedves falak szárazzá tételét, gránit teraszt.

CEMENTCSÖVEK.

Kerámít és metlachi lapok.

SZABADKÁN,

a vasúti indóházzal

:- szemben. :-

TELEFON-SZÁM: 238.

Alapított 1890.

Előállít szökőkutakat, fürdőkádakat, viztartók és vizelőket portland-cementből.

Raktár mindennemű műcemet-lapokból 1-6 színben, márvány-, mozaik- és gránit-lapokból.

KŐAGYAGCSÖVEK.

Portland-cement és hidraulikus mész nagyban és kicsinyben.

320-80-48

➔ VAKOLATI KŐPOR. ➔

Magyarádi bor!

Van szereném a nagyérdemű közönségnek tudomására hozni, hogy saját szüretelésű, tisztán kezelt valódi magyarádi (hegyi bor) fehér boraimat palackokban lefejtve árusítom.

Egy liter ára üveg nélkül 80 fillér.

50 vagy 100 palack vételnél árengedmény.

5 palackot házhoz szállítok.

➔ A bor tisztaságáért és valódiságáért szavatolok. ➔ 456-5-1

Tisztelettel

Telefon 222.

Nojések Géza,
fűszerkereskedő.

➔ Kitűnő siller borok olcsó árban! ➔

Kereset bárki részére!

Házi munkások keresetnek gyors kötőgépeinken való kötésre.

Távolság nem határoz, mi eladjuk a kötött munkát. 180-35

Thos. H. Whittick és Tsa

Prága, Franzens-Kai No 6-708.

**Mintegy 6000 kéve
szép ludasi nád**

hely szűke miatt 441-6-6

minden áron sürgősen

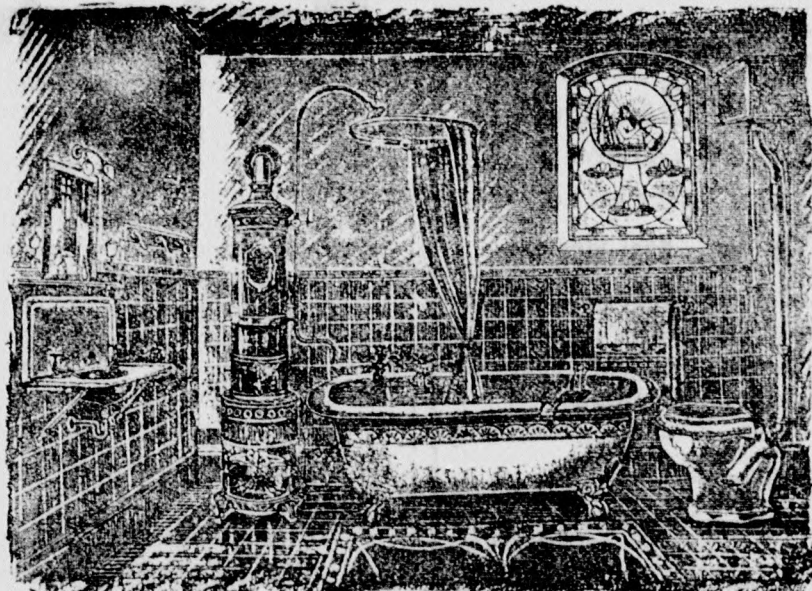
➔ eladó. ➔

Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

WEISZ JÁNOS ANTAL

villany-, gáz- és vízvezeték-felszerelési műhelye és üzlete

SZABADKÁN, Eötvös-utca, Csillag-ház.

Villanyfelszerelési cikkek.

Vízvezeték-, fürdő- és klozet-berendezések.

Költségvetés ingyen. ➔ ➔ Gyári árak.

18-56

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz lapunk kiadóhivatala

Rákóczi-utca 20. szám.

Láb-, kéz-, hónalj-

Artalmatlan, gyorsan hat, feltűnő eredmény, büzt mulaszt, feldörzsölést megszüntet és megakadályoz, könnyű száraz járást biztosít. Egy nagy tégely 1 kor. Egy kis tégely 60 fillér.

Izzadás ellen

Reform-kenőcs.

➔ Kapható: Ifj. Illés Antal gyógyszerárában Szabadkán. ➔

416-26

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában.